

9.9.2024

842/01.04.01.00/2024

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Suojelupoliisin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 29/2024 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Suojelupoliisilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä, jolla uudistettaisiin kansainvälisen suojeluaseman myöntämistä, lakkauttamista ja peruuttamista koskevaa sääntelyä vastaamaan määritelmädirektiivin mahdollistamia tiukennuksia. Esityksellä mahdollistettaisiin kansainvälisen suojeluaseman myöntämättä jättäminen sekä sen lakkauttaminen ja peruuttaminen kansallisen turvallisuuden vaarantamisen perusteella.

Suojelupoliisi on jo vuosien ajan tuonut esiin tarpeita ulkomaalaislain muuttamiselle siten, että kansallisen turvallisuuden suojaaminen olisi siinä paremmin mahdollistettu. Suojelupoliisi on todennut, ettei Suomi ole implementoinut EU-lainsäädännön turvallisuuteen liittyviä sääntelyitä samalla tavoin kuin valtaosa muista EU-valtioista, eikä Suomella siten ole samoja mahdollisuuksia torjua kansallisen turvallisuuden uhkia kuin muilla EU-valtioilla.

Tämä on näkynyt muun muassa ns. vierastaistelijailmiön myötä. Suojelupoliisi on pitänyt ja pitää tärkeänä, että lainsäädäntö mahdollistaa kansallista turvallisuutta uhkaavien henkilöiden, kuten terroristiseen toimintaan osallistuneiden tai sitä tukevien maahanpääsyn ja maassaolon estämisen. Ulkomaalaiset, jotka ulkomailla oleskellessaan ovat osallistuneet terroristiseen toimintaan tai tavalla tai toisella tukeneet terroristista toimintaa voivat muodostaa uhan kansalliselle turvallisuudelle. Toimillaan he vaarantavat myös kansainvälistä turvallisuutta ja voivat aiheuttaa muille ihmisille tarpeen paeta kodistaan tai kotimaastaan. Jos näillä ulkomaalaisilla on Suomen myöntämä suojeluasema, he ovat voineet halutessaan palata ongelmitta Suomeen, koska suojeluasemaa ei ole ollut mahdollista peruuttaa kansallisen turvallisuuden vaarantamisen perusteella.

On siten kestävämpiä, että Suomen myöntämä suojeluasema on henkilöillä, jotka omalla toiminnallaan pyrkivät heikentämään kansallista tai kansainvälistä turvallisuutta ja muiden ihmisten turvallisuutta.

Kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi on tärkeää huolehtia siitä, että uhan muodostavat ulkomaalaiset voidaan poistaa maasta tai pitää Suomen rajojen ulkopuolella. Tehokaskaan kansallista turvallisuutta uhkaavia ulkomaalaisia koskeva tiedustelu tai tiedonhankinta ei ole hyödyksi, jos hankittuja tietoja ei tosiasiallisesti käytä hyödyntämään edellä mainittuja asioita koskevassa päätöksenteossa.

Suojelupoliisi pitää hallituksen esitystä ja sen tavoitteita edellä mainituista syistä kannatettavina. Esitys vastaa hyvin niihin tarpeisiin, joita Suojelupoliisi on pitänyt pitkään esillä ja esityksellä on siten kansallista turvallisuutta parantava vaikutus. Esitys siten vastaa niihin käytännössä havaittuihin ongelmiin, joita Suojelupoliisi on omassa kansallisen turvallisuuden suojaamistehtävässään sekä ulkomaalaisasioita käsitellessään havainnut. Sääntelyn täsmentäminen siten, että kansallisen turvallisuuden vaarantaminen lisätään kansainvälisen suojelun myöntämisen, lakkauttamisen ja peruuttamisen perusteeksi on erittäin perusteltua ja kannatettavaa.

Suojelupoliisi korostaa lisäksi, että lain tehokas täytäntöönpano ja soveltaminen edellyttävät, että toiminnalle on osoitettu riittävät henkilöstöresurssit. Esitetyllä lainsäädännöllä luodaan uusi kategoria, jossa Suojelupoliisi voi lausunnollaan pyrkiä vaikuttamaan siihen, että henkilölle joko jätetään kansainvälisen suojelun asema myöntämättä tai että jo myönnetty suojeluasema poistetaan henkilöltä siksi, että hän voi vaarantaa kansallista turvallisuutta. Suojelupoliisi pitääkin tärkeänä, että tämän tehtävän edellyttämien henkilöstöresurssien riittävyydestä huolehditaan.

Ylitarkastaja

Heli Heikkola